

§ 271

Valtuutettu Tuula Haataisen aloite asukkaille vaarallisen lumen vastaanottoaikan siirtämisestä Herttoniemestä

HEL 2019-003281 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Tuula Haataisen aloitteen loppuun käsittelyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuula Haataisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuula Haatainen ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Herttoniemessä sijaitseva lumenkaatoaika on suljettava ja lumen vastaanotolle löydettävä turvallisempi sijainti.

Aloitteessa todetaan, että lumirekkojen ajoreitti kulkee kapealle Majavatielle pitkin asutuksen ympäröimää Siilitietä ja Hiihtomäentietä. Lumirekkojen ajoreitillä sijaitsee kaksi alakoulurakennusta, päiväkotia sekä eskariryhmän tilat. Reittiä käyttävät alueen lapset kävellessään kouluun, iltapäiväkerhoon, kirjastoon sekä ulkoleikkeihinsä alueen leikki- paikoille. Alueen kadut ja jalkakäytävät ovat erittäin kapeita. Raskaiden ajoneuvojen vuoksi runsaslumisena talvena alueella onkin raportoitu useita läheltä piti -tilanteita suojateilla, lasten koulumatkaan sisältyvien jalkakäytävien vaarallista käyttöä ajoreittinä sekä muita vakavia vaaratilanteita ja jatkuvaa häiriötä. Kaupungille ja poliisille on tehty vaarailmoitukset. Edellä olevan perusteella valtuutetut esittävät, että Herttoniemessä sijaitseva lumen vastaanottoaika suljetaan ja sille etsitään turvallinen korvaava paikka.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 27.8.2019. Kaupunginhallitus viittaa lautakunnan lausuntoon, jossa lautakunta toteaa ettei aloitteessa mainittuja, tunnustettuja ongelmia voida hoitaa siten, että Herttoniemen lumen vastaanottoaika suljettaisiin ja etsittäisiin korvaava paikka. Sen sijaan lautakunta esittää, että lumen vastaanottoaikalalle johtavia katuja eli Hiihtäjätietä ja Majavatietä levennettäisiin niin, että lumen ajossa käytettävät ajoneuvot voisivat kohdata turvallisesti. Samalla ulkoilureitin ja lumenajoreitin kohtaamispaikan risteystä tullessiin muotoilulla parantamaan niin, että turvallisuus kohenee ja ajonopeudet laskevat ja näkymät, opastus ja liikenteen ohjaus paranisivat. Kaupunginhallitus katsoo lautakunnan tapaan, että esitettyjen liikenneyhteyksien kehittäminen tulee toteuttaa mahdollisimman nopealla aikataululla. Välittömänä toimenpiteenä talvesta 2019-20 lähtien kaupunki huolehtii yhteistyössä lumenhoidosta vastaanavan tahon kanssa siitä, että alueen jalkakäytävät tulevat puhdistetuiksi lumesta. Lautakunta perustelee lumenottoaajan siirtämistä vastustavaa kantaansa sillä, että korvaavia paikkoja on erittäin vaikea löytää. Niitä kuitenkin etsitään ja osoitetaan aktiivisesti tulevien lumenkäsittelyperiaatteiden mukaisesti niin, että lumen käsittelylle yhtäältä keskivertotalvina ja toisaalta poikkeuksellisina talvina voitaisiin määritellä lumen käsittelyverkosto. Periaatteisiin kuuluu, että lumet käsitellään siinä kaupunginosassa, johon ne ovat sataneet ja varastoidaan ensin tilapäisille lähisiirron paikoille ja sen jälkeen virallisille käsittelypaikoille. Pysyvät paikat ja niiden varapaikat määritellään asemakaavoissa.

Helsingin kaupungilla on tällä hetkellä kahdeksan vakinaista lumenvastaanottoaikkaa, joista Kyläsaaren ja Malmin vastaanottoaikat ovat poistumassa lähivuosina tulevan maankäytön muutosten vuoksi. Herttoniemen vastaanottoalue on erityisen merkittävä osa kaakkoisen ja itäisen Helsingin lumihuoltoverkostoa, josta jo nykytilanteessa puuttuu vastaanottokapasiteettia jopa keskivertotalvina.

Lautakunnan lausunnossa todetaan, että katujen ja muiden liikkumisalueiden saattaminen nopeasti liikennöitäviksi ja turvallisiksi on hyvän talvihoidon ensisijainen tehtävä. Lumi tulee saada aurattua yleisiltä alueilta tehokkaasti ja se pitää pystyä myös kuljettamaan pois resurssi- ja viisaasti. Kattava lumen vastaanotto- ja käsittelyverkosto onkin kriittinen osa toimivan, turvallisen, tasa-arvoisen ja ympäristöystävällisen kaupungin varmistamisessa.

2018–2019 Herttoniemen vastaanottoalueen merkitys kasvoi entisestään, kun viime talven poikkeusoloissa aluetta käytettiin ajoittain normaalista poiketen ympärivuorokautisesti. Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt keväällä suunnittelun Herttoniemen vastaanottoalueen liikenneyhteyksien kehittämiseksi siten, että valtuustoaloitteessakin esitetyt häiriöt ja mahdolliset vaaratilanteet voidaan jatkossa ehkäistä. Ke-

hittämistarpeet otetaan huomioon myös viereisen asuinalueen vireillä olevassa asemakaavatyössä sekä käynnissä olevassa aluesuunnitelmassa. Lumenvastaanottoaikan liikenteellisiä ongelmakohtia on kolme ja niiden helpottamiseksi on valmisteilla toimenpiteitä.

Ongelmallisimmaksi koettu ajoyhteys sijaitsee Majavatien alussa noin 60 metrin matkalla Hiihtomäentien risteyksestä lumenvastaanotto paikalle johtavalle puistossa sijaitsevalle tieyhteydelle. Ongelma aiheutuu suurimmassa määrin siitä, että lumen ajoa suorittavat ajoneuvot eivät mahdu ajoradan kapeudesta (6 metriä) johtuen kohtaamaan ajoradalla. Lisäksi turvattomuuden tunnetta aiheuttaa kapea jalkakäytävä. Talvella Majavatielle satanut lumi pääsee herkästi polaantumaan lumenkuljetukseen käytettävien kuorma-autojen alla ja siten jalkakäytävä ei välttämättä erotu ajoradasta.

Asukkaiden taholta kuorma-autojen ajonopeudet on koettu ongelmalliseksi. Kadun osien leventämistä selvitetään asemakaavan merkityn katualueen ulkopuolelle tavoitteena muuttaa katualueen leveyttä siten, että kadulle mahtuu tehokkaan talvihoidon kannalta parempi 2,5 metriä leveä jalkakäytävä ja 7 metriä leveä ajorata. Tällöin mahdollistuu lumenajossa käytettävien ajoneuvojen kohtaaminen ajoradalla.

Liittymiä Hiihtäjäntielle ja Majavatieltä lumenvastaanotto paikalle johtavalle tieyhteydelle muotoillaan siten, että ajonopeudet laskevat ja lumenajoa suorittavien ajoneuvojen tulee väistää toisiaan liittymissä eriaikaisella ajojärjestyksellä.

Toinen ongelmalliseksi koettu kohde on Herttoniemen kallioista länsireunaa sivuavan ulkoilureitin (talvisin latu) ja lumenvastaanotto paikalle johtavan yhteyden risteys. Risteyksen muotoilua on tarkoitus parantaa turvallisuuden, näkymien, opastuksen, liikenteenohjauksen ja reittien selkeyden kannalta siten, että turvallisuus parane.

Kolmas ongelmalliseksi koettu kohde on lumenvastaanotto paikalta Majavatielle nouseva ajoyhteys, jossa lumenajoa suorittavien ajoneuvojen kohtaaminen koetaan epämiellyttäväksi. Ajoyhteyttä on levennetty kohtaamisen helpottamiseksi ja sen kunnosta pidetään erityistä huolta. Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että Herttoniemen lumenvastaanottoaikan toimintaa ei voida nykytilanteessa lopettaa ja alueellinen lumen käsittelytarve huomioon ottaen korvaavaa sijaintia ei ole myöskään toistaiseksi voitu osoittaa.

Katujen talvihoidon ja lumilogistiikan kehittäminen

Parhailaan valmisteilla olevien Helsingin kaupungin lumen käsittelyn periaatteiden mukaisesti lumilogistiikan toimintaedellytyksiin varaudutaan muun muassa määrittelemällä kaupungin ja muiden viranomaisten

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

yhteistyönä keskivertotalvien lumenkäsittelyverkosto sekä poikkeusolosuhteiden varautumisen verkosto.

Lumilogistiikan keskeisiä tavoitteita:

Viralliset lumen vastaanottoaikat määritetään asemakaavassa ja ne sijaitsevat logistisesti järkevissä paikoissa. Jokaista virallista lumenvastaanottoaikkaa kohden tulee olla varavastaanottoaikka, joka voidaan tarvittaessa ottaa käyttöön.

Lumi käsitellään sillä alueella (esimerkiksi kaupunginosa), johon se on satanut. Lumen lähisiirron tarvitsemista kasauspaikeista laaditaan suunnitelma, jonka pohjalta tehdään tilavaraukset. Varaukset eivät saa estää suojateiden, pyöräteiden ja -kaistojen, joukkoliikennepysäkkien eivätkä pitkäkestoisesti katutilan normaalia käyttöä.

Lumen lyhytaikaiset kasauspaikeat mahdollistavat lumen kasaamisen vain määrääjaksi, jonka jälkeen kasa on kuljetettava pois paikalta. Olemassa olevilla alueilla lyhytaikaiset kasauspaikeat määritetään alueittain yhteistyössä ylläpidon, liikennesuunnittelun, maankäytön ja alueiden käytön kanssa. Uusilla rakennettavilla alueilla lumen lyhytaikaiset kasauspaikeat määritetään asemakaavoituksessa. Kasauspaikeat tulee siivota lumen sulettua.

Lähisiirron kasauspaikeista lumi tulee kuljettaa lähimmälle sille osoitetulle vastaanottoaikalalle. Helsingissä on vähintään kolme virallista lumenvastaanottoaikkaa, jotka ovat käytössä ympäri vuorokauden.

Yöaikaiset lumenkuljetusreitit lumen vastaanottoaikalalle on määritetty. Lumen pitkäaikaisilla kasauspaikeilla lumikasa saa sulaa paikalleen. Kasauspaikeat tulee siivota lumen sulettua. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa asukkaat, sidosryhmät, liikenteen, ympäristön ja teknisen huollon tavoitteet huomioon ottavan lumen käsittelyverkon määrittäminen on hyvin haastavaa. Verkon määrittämisen lisäksi kaupunki selvittää parhaillaan mahdollisuuksia myös merivastaanoton ja roskaantumisen eston kehittämiseksi, lumen käsittelyyn liittyviä ympäristökriteerejä, lumen sulattamisen vaihtoehtoja sekä muun muassa lumilogistiikkaa tehostavia pysäköintijärjestelyjä.

Lumen vastaanottoverkostoa on käsitelty laajamittaisemmin maankäytön yleissuunnittelussa yleiskaavaa laadittaessa. Kaavan liitteenä olevassa teknistaloudellisessa liiteraportissa viitataan Lumen vastaanoton vaihtoehtot vuoteen 2050 -raporttiin (Helsingin kaupunki 2015), jossa nykyiseen lumen vastaanottoverkkoon tukeutuva lumen loppukäsittely todettiin parhaimmaksi vaihtoehtoksi niin kustannusten kuin ympäristövaikutusten näkökulmasta.

25.09.2019

Yksityiskohtaisempi teknisen huollon verkostotarkastelu laajennetulla kantakaupungin alueella valmistui maaliskuussa. Tarkastelussa pyrittiin erityisesti vastaamaan alueellisen lumen käsittelyn tarpeeseen, jossa lähilumi voidaan poistaa kaduilta tehokkaasti ja lumen kuljetusmatkat pysyvät lyhyinä. Selvityksen yhteydessä on tarkasteltu niin maankäytön, liikenteen, viihtyisyyden kuin ympäristövaikutusten näkökulmia.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuula Haataisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.09.2019 § 558

HEL 2019-003281 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuula Haataisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.08.2019 § 419

HEL 2019-003281 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Katujen ja muiden liikkumisalueiden saattaminen nopeasti liikennöitäviksi ja turvallisiksi on hyvän talvihoidon ensisijainen tehtävä. Lumi tulee saada aurattua yleisiltä alueilta tehokkaasti ja se pitää pystyä myös kuljettamaan pois resurssiviisaasti. Kattava lumen vastaanotto- ja käsittelyverkosto onkin kriittinen osa toimivan, turvallisen, tasa-arvoisen ja ympäristöystävällisen kaupungin varmistamisessa.

Helsingin kaupungilla on tällä hetkellä kahdeksan vakinaista lumenvastaanottoaikkaa, joista Kyläsaaren ja Malmin vastaanottoaikat ovat poistumassa lähivuosina tulevan maankäytön muutosten vuoksi.

Herttoniemen vastaanottoalue on erityisen merkittävä osa kaakkoisen ja itäisen Helsingin lumihuoltoverkostoa, josta jo nykytilanteessa puuttuu vastaanottokapasiteettia jopa keskivertotalvina. Talvikaudella 2018–2019 Herttoniemen vastaanottoalueen merkitys kasvoi entisestään, kun viime talven poikkeusoloissa aluetta käytettiin ajoittain normaalista poiketen ympärivuorokautisesti.

Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt keväällä suunnittelun Herttoniemen vastaanottoalueen liikenneyhteyksien kehittämiseksi siten, että valtuustoaloitteessakin esitetyt häiriöt ja mahdolliset vaaratilanteet voidaan jatkossa ehkäistä. Kehittämistarpeet otetaan huomioon myös viereisen asuinalueen vireillä olevassa asemakaavatyössä sekä käynnissä olevassa aluesuunnitelmassa. Lumenvastaanottoaikan liikenteellisiä ongelmakohtia on kolme ja niiden helpottamiseksi on valmisteilla toimenpiteitä.

Ongelmallisimmaksi koettu ajoyhteys sijaitsee Majavatien alussa noin 60 metrin matkalla Hiihtomäentien risteyksestä lumenvastaanottoaikalalle johtavalle puistossa sijaitsevalle tieyhteydelle. Ongelma aiheutuu suurimmassa määrin siitä, että lumenajoa suorittavat ajoneuvot eivät mahdu ajoradan kapeudesta (6 metriä) johtuen kohtaamaan ajoradalla.

Lisäksi turvattomuuden tunnetta aiheuttaa kapea jalkakäytävä. Talvella Majavatielle satanut lumi pääsee herkästi polaantumaan lumenkuljetukseen käytettävien kuorma-autojen alla ja siten jalkakäytävä ei välttämättä erotu ajoradasta.

Asukkaiden taholta kuorma-autojen ajonopeudet on koettu ongelmallisiksi. Kadun osien leventämistä selvitetään asemakaavan merkityn katualueen ulkopuolelle tavoitteena muuttaa katualueen leveyttä siten, että kadulle mahtuu tehokkaan talvihoidon kannalta parempi 2,5 metriä

25.09.2019

leveä jalkakäytävä ja 7 metriä leveä ajorata. Tällöin mahdollistuu lumenajossa käytettävien ajoneuvojen kohtaaminen ajoradalla.

Liittymiä Hiihtäjäntielle ja Majavatieltä lumenvastaanotto paikalle johtavalle tieyhteydelle muotoillaan siten, että ajonopeudet laskevat ja lumenajoa suorittavien ajoneuvojen tulee väistää toisiaan liittymissä eriaikaisella ajojärjestyksellä.

Toinen ongelmalliseksi koettu kohde on Herttoniemen kallioista länsireunaa sivuavan ulkoilureitin (talvisin latu) ja lumenvastaanotto paikalle johtavan yhteyden risteys. Risteyksen muotoilua on tarkoitus parantaa turvallisuuden, näkymien, opastuksen, liikenteenohjauksen ja reittien selkeyden kannalta siten, että turvallisuus parane.

Kolmas ongelmalliseksi koettu kohde on lumenvastaanotto paikalta Majavatielle nouseva ajoyhteys, jossa lumenajoa suorittavien ajoneuvojen kohtaaminen koetaan epämiellyttäväksi. Ajoyhteyttä on levennetty kohtaamisen helpottamiseksi ja sen kunnosta pidetään erityistä huolta.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että Herttoniemen lumenvastaanotto paikan toimintaa ei voida nykytilanteessa lopettaa ja alueellinen lumen käsittelytarve huomioon ottaen korvaavaa sijaintia ei ole myöskään toistaiseksi voitu osoittaa.

Katuja talvihoidon ja lumilogistiikan kehittäminen

Parhailaan valmisteilla olevien Helsingin kaupungin lumen käsittelyn periaatteiden mukaisesti lumilogistiikan toimintaedellytyksiin varaudutaan muun muassa määrittelemällä kaupungin ja muiden viranomaisten yhteistyönä keskivertotalvien talvien lumen käsittelyverkosto sekä poikkeusolosuhteiden varautumisen verkosto.

Lumilogistiikan keskeisiä tavoitteita:

- Viralliset lumen vastaanotto paikat määritetään asemakaavassa ja ne sijaitsevat logistisesti järkevissä paikoissa. Jokaista virallista lumenvastaanotto paikkaa kohden tulee olla varavastaanotto paikka, joka voidaan tarvittaessa ottaa käyttöön.
- Lumi käsitellään sillä alueella (esimerkiksi kaupunginosa), johon se on satanut. Lumen lähisiirron tarvitsemista kasauspaikeista laaditaan suunnitelma, jonka pohjalta tehdään tilavaraukset. Varaukset eivät saa estää suojateiden, pyöräteiden ja -kaistojen, joukkoliikennepysäkkien eivätkä pitkäkestoisesti katutilan normaalia käyttöä.
- Lumen lyhytaikaiset kasauspaikeat mahdollistavat lumen kasaamisen vain määrääjaksi, jonka jälkeen kasa on kuljetettava pois paikalta. Olemassa olevilla alueilla lyhytaikaiset kasauspaikeat määritetään alueittain yhteistyössä ylläpidon, liikennesuunnittelun, maan-

käytön ja alueiden käytön kanssa. Uusilla rakennettavilla alueilla lumen lyhytaikaiset kasauspaikat määritetään asemakaavoituksessa. Kasauspaikka tulee siivota lumen sulettua.

- Lähisiirron kasauspaikoista lumi tulee kuljettaa lähimmälle sille osoitetulle vastaanotto paikalle. Helsingissä on vähintään kolme virallista lumenvastaanotto paikkaa, jotka ovat käytössä ympäri vuorokauden. Yöaikaiset lumenkuljetusreitit lumen vastaanotto paikoille on määritetty. Lumen pitkäaikaisilla kasauspaikoilla lumikasa saa sulaa paikalleen. Kasauspaikka tulee siivota lumen sulettua.

Lumenvastaanoton verkosto

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa asukkaat, sidosryhmät, liikenteen, ympäristön ja teknisen huollon tavoitteet huomioon ottavan lumen käsittelyverkon määrittäminen on hyvin haastavaa. Verkon määrittämisen lisäksi kaupunki selvittää parhaillaan mahdollisuuksia myös merivastaanoton ja roskaantumisen eston kehittämiseksi, lumen käsittelyyn liittyviä ympäristökriteerejä, lumen sulattamisen vaihtoehtoja sekä muun muassa lumilogistiikkaa tehostavia pysäköintijärjestelyjä.

Lumen vastaanottoverkostoa on käsitelty laajamittaisemmin maankäytön yleissuunnittelussa yleiskaavaa laadittaessa. Kaavan liitteenä olevassa teknistaloudellisessa liiteraportissa viitataan Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050 -raporttiin (Helsingin kaupunki 2015), jossa nykyiseen lumen vastaanottoverkkoon tukeutuva lumen loppukäsittely todettiin parhaimmaksi vaihtoehdoksi niin kustannusten kuin ympäristövaikutusten näkökulmasta.

Yksityiskohtaisempi teknisen huollon verkostotarkastelu laajennetulla kantakaupungin alueella valmistui maaliskuussa. Tarkastelussa pyrittiin erityisesti vastaamaan alueellisen lumen käsittelyn tarpeeseen, jossa lähilumi voidaan poistaa kaduilta tehokkaasti ja lumen kuljetusmatkat pysyvät lyhyinä. Selvityksen yhteydessä on tarkasteltu niin maankäytön, liikenteen, viihtyisyyden kuin ympäristövaikutusten näkökulmia.

Vastauksessa esitettyjen liikenneyhteyksien kehittäminen tulee toteuttaa mahdollisimman nopealla aikataululla. Välittömänä toimenpiteenä talvesta 2019-20 lähtien kaupunki huolehtii yhteistyössä lumenhoidosta vastaavan tahon kanssa siitä, että alueen jalkakäytävät tulevat puhdistetuiksi lumesta.

Käsittely

27.08.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Eveliina Heinäluoma: Vastauksessa esitettyjen liikenneyhteyksien ke-

25.09.2019

hittäminen tulee toteuttaa mahdollisimman nopealla aikataululla. Välittömänä toimenpiteenä talvesta 2019-20 lähtien kaupunki huolehtii yhteistyössä lumenhoidosta vastaavan tahon kanssa siitä, että alueen jalkakäytävät tulevat puhdistetuiksi lumesta.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Eveliina Heinäluoman vastaehdotuksen.

20.08.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Isoniemi, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38414
pekka.isoniemi(a)hel.fi